

Ziua Internațională a Protecției Stratului de Ozon

Ziua de **16 septembrie** a fost declarată de către reprezentanții Programului Națiunilor Unite pentru Mediu (UNEP), **Ziua Internațională a Stratului de Ozon**, în anul 1987, când a fost adoptat Protocolul de la Montreal privind substanțele care epuizează stratul de ozon.

Ziua Internațională a Stratului de Ozon este unul dintre evenimentele ecologice care aduce în atenția opiniei publice și a oficialilor din întreaga lume problemele privind starea mediului. Prin această zi, alături de alte evenimente de peste an din Calendarul Ecologic, se trage un semnal de alarmă asupra principalilor factori care conduc la poluarea atmosferei și în același timp se încearcă o conștientizare a tuturor asupra efectelor negative resimțite la nivel global.

În domeniul protecției și conservării mediului, societatea globală actuală se confruntă cu foarte multe probleme. O ierarhizare a acestora este practic imposibilă, dat fiind numărul mare al cauzelor care au produs perturbarea și degradarea mediului natural.

După descoperirea “găurii” din stratul de ozon de deasupra Antarcticii, guvernele a 120 de țări au început să înțeleagă că protejarea stratului de ozon este o urgență și în consecință, au decis semnarea Protocolului de la Montreal pentru a se angaja în lupta împotriva utilizării tuturor produselor care distrug stratul de ozon.

Ozonul este o formă alotropică a oxigenului, ceea ce înseamnă că este aceeași substanță sub forme moleculare diferite și cu diverse proprietăți. În partea superioară a atmosferei, sub influența radiațiilor ultraviolete, o parte din moleculele de oxigen se disociază în oxigen atomic. Acești atomi, combinați cu moleculele de oxigen formează molecule de ozon, care absorb eficient razele ultraviolete. Ozonul are proprietăți oxidante puternice. Este un gaz instabil, în funcție de temperatura și presiunea aerului. Se descompune rapid în oxigen la temperaturi mai mari de 350°C.

Stratul de ozon este localizat în stratosferă și constituie un filtru natural care absoarbe cea mai mare parte a radiațiilor ultraviolete, periculoase pentru toate organismele vii.

În cantități mici, radiațiile ultraviolete sunt benefice pentru organism (sintetizarea vitaminei D, vindecarea rănilor superficiale) însă în cantități mari provoacă îmbătrânire prematură, arsuri ale pielii, cancer de piele, cataractă, boli infecțioase, slăbirea sistemului imunitar etc.

Din păcate subțierea stratului de ozon produce mari perturbări la nivelul sistemului imunitar al omului, afecțiuni oculare (cataracte, degradarea retinei), maladii ale pielii, precum și unele maladii infecțioase.

De asemenea, acționează asupra structurii ADN-ului, ducând la modificări în ecosistemele acvatice și terestre cu implicații majore în echilibrul trofic.

Odată cu accelerarea dezvoltării industriale, stratul de ozon a început să se degradeze, prin cantitatea tot mai mare de gaze nocive produse la suprafața terestră, care ajunse în atmosferă au produs dereglări la nivelul structurii stratului de ozon.

De la descoperirea găurii în stratul de ozon și până în prezent, oamenii de știință au încercat să găsească răspunsuri la întrebările ridicate de această problemă

globală. În primul rând s-a descoperit că degradarea stratului de ozon este cauzată de intervenția unor produse chimice numite cloro-fluoro-carburi (CFC-uri), folosite ca refrigerenți și în spray-urile cu aerosoli. Eliberate în atmosferă, aceste substanțe se descompun, clorul reacționând cu moleculele de ozon, astfel distrugându-le.

Efectele nocive ale freonilor au impus limitarea, chiar scoaterea acestora din procesele industriale. Freonii sunt produși chimici, sintetizați și utilizați în instalațiile frigorifice, spray-uri, detergenți și polistrioli.

În România, eforturile de scădere a emisiilor de gaze cu efect de seră sunt concretizate în două planuri naționale de acțiune:

- *Planul Național de Acțiune pentru Schimbări Climatice și*
- *Programul Național de Eliminare Treptată a Substanțelor care Epuizează Stratul de Ozon.*

Prin legea nr. 84 din decembrie 1993, România a aderat la Convenția privind protecția stratului de ozon, adoptată la Viena la 22 martie 1985 și la Protocolul de la Montreal privind substanțele care epuizează stratul de ozon, adoptate la Londra în 1993, la Copenhaga în 2001 și Montreal în 2001.

Prin eforturi concertate putem contribui semnificativ la ameliorarea poluării atmosferice prin reducerea utilizării tuturor surselor de freoni. Este nevoie de ani, decenii chiar, pentru a se înlocui toate acele surse producătoare de poluare ale atmosferei, pentru a putea trăi într-un mediu mai curat și mai adecvat pentru sănătatea oamenilor și a planetei.

Însă merită efortul fiecăruia. Rezultatele se vor vedea într-o zi!